

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellékállomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3—7 ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Telefon: 113. (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig.

Harc helyett munka

Belpolitikai életünkben újra áll a harc, megint válság van, ismét feszültség, mint az elmúlt év alatt már jónéhányszor. A vidéki magyar a válsághírek hallatára vagy olvastára megdörzsöli a szemét és felveti a kérdést, *hát miért van tulajdonképpen válság, miért, mi okból, mi miatt.*

A Kommunista Párt vezetőinek legújabb nyilatkozatai és a párt sajtójának éles cikkei elkerülhetetlenek mondják a politikai harcot, mely — talán mondani sem kell — leginkább a Független Kisgazda Párt ellen megy. De amint a vidéki magyar nem érti a dolgot, éppen úgy maga a támadott fél, a Kisgazda Párt sem nagyon érti miért e nagy harci készülődés. Pártunk központi lapja nyíltan és őszintén tárja föl a lehetetlen helyzetet és megmondja, hogy fent pártunk központjában *sem igen tudják, hogy tulajdonképpen miért van válság és miért elkerülhetetlen a politikai harc.* Ténybeli magyarázatot nem igen lehet erre a kérdésre találni. Pedig már csak *„illene”* megmondani, hogy mire megy, mi a célja a nagy harci készülődésnek. Az ugyanis sehogy sem elfogadható indoklás, hogy azért kell a harc, hogy nyugodtan dolgozhassunk.

Egyik kézben kard, másik kézben vakoló kanál, jól hangzó mondas, légszerű hangzattal a letűnt reakciós időkben is, de most igazán nincs szükség arra, hogy csak egyik kezünk legyen szabad a munkára, a másik kezünkben pedig fejezett forgaszon egymás ellen. Rend, nyugalom, biztonság, szabadság, a kenyérhez, megélhetéshez, a gondtalan élethez való jog az eredményes munka feltételei és indítékai. Elképzelhető ujjáépítés és eredményes munka, ha egymásnak megyünk, ha újra és újra harcot kezdünk? Szórol-szóra alá lehet írni a megállapítást, amit pártunk központi sajtója tesz: Ha a MKP mégis harcot akar, helyes volna, ha közérthető nyelven és nem pártagitáció szólamával próbálna megmagyarázni: *milyen előnyöket remélhet az egyszerű dolgozó magyar ember a gazdasági és politikai zűrzavarból és milyen haszna lehet az országnak a válságból, éppen most, amikor a párisi béke gazdasági terhei a nyakunkba szakadtak.* Erre csak az a felelet, hogy semmi előny, hanem végzetlen kár és hátrány.

Egyetlen egy megfogható jelző hangzik fel a most felidézett válság során a MKP soraiból és az úgy hangzik: *Ki a nép ellenségeivel a koalícióból!* Ezt hirdette Rákosi Máttyás és ezt hirdeti a kommunista sajtó. A Kisgazda Párt részéről viszont ez a válasz: *Beszélni kellene róla, hogy kik a nép ellenségei.* A kommunista sajtó azonban nem beszél, hanem harcolni akar.

A békeértekezlet egyhangúan határozta el Erdélynek Romániához csatolását

Bevin és Molotov beszéde a román békeszerződés vitájában, mely csütörtökön véget ért

A békeértekezlet csütörtök délutáni ülésén Bevin megállapította, hogy Románia a háború első éveiben sokat vétett a szövetségesek ellen, de a háború vége felé nagy erőfeszítéseket tett a szövetségesek oldalán. Követelte Bevin a kereskedelmi kapcsolatokat illetően, hogy Románia minden ország számára egyforma szabályokat biztosítson. Kiemelte a *szövetségesek romániai olajérdekeit* és kérte, hogy kötelezzék a román kormányt arra, hogy forduljon külföldi támogatókhoz a román olajipar újálesztésére, mert ez most alig hoz külföldi valutát. Hangsúlyozta még, hogy a Dunán szabad hajózást kell biztosítani egyenlő feltételek mellett mindenki számára.

Molotov a Duna nemzetközivé tételének kérdéséről szólva kijelentette, hogy ez a terv csupán a brit imperializmus szüleménye. *Miért nem alkalmazzák a nemzetközivé tételt a Szezi vagy a Panama csatornára?* Felhívta a figyelmet, az európai kisállamokat az amerikai rádió, mozi és dollár befurakodása folytán fenyegető imperialista veszélyre és felszólította az összes szövetségeseket, hogy ne akadályozzák ezeket az országokat a saját maguk által megállapított elvek szerint való szabad fejlődésükben.

A párisi békeértekezlet teljes ülése csütörtökön este ráért a szavazásra a román békeszerződés egyes cikkelyei felett. A kiküldötték gyors egymásutánban hozzájárultak a szerződéstervezethez bevezető részéhez, továbbá a területi határozományokat magukban foglaló 1. és 2. cikkelyhez. Ennek keretében egyhangúan határozták el Erdélynek Romániához csatolását is. Ezután gyors egymásutánban végeztek a következő cikkelyekkel. A kártalanítási hányad kérdésében az értekezlet elvetette az amerikai és szovjet javaslatot, amely a 25 százalékos megállapítást indítványozta, majd elfogadta a francia javaslatot. Ehhez képest Románia 75 százalékos erejéig köteles megtéríteni azt a kárt, amelyet az Egyesült Nemzetek polgárai szenvedtek. Az értekezlet 13:6 arányban elfogadta azután, hogy

Talán azért, mert a tárgyalásokon óhatatlanul fel kellene vetni a MKP kinyilatkoztatásait és szkeptikusainak kérdésait is. A kommunista kongresszus jelszava általában beszélt a nép ellenségeiről. Meg kell keresni őket. Nagy Ferenc eddig sem volt télen és ezután sem lesz a maga pártjában esetleg feltalálható reakciós elemekkel szemben. De nem érhetik-e jogosan szemrehányások a Kommunista Pártot, melynek szervezetei még ma is tele vannak egykori nyilatkozatokkal. Ha a

Románia köteles lemondani minden követeléseiről Németországgal szemben.

Az értekezlet kétharmad többséggel fogadta el azt a francia javaslatot, amely elvben kimondja a dunai hajózás szabadságát és előírja, hogy a közeljövőben a négy nagyhatalom, valamint a Feketetenger parti államok kép-

viselőiből álló nemzetközi értekezlet hívjanak össze az új dunai szabályok kidolgozása céljából.

Az értekezlet késő éjjel befejezte a román szerződés vitáját. Az értekezlet pénteken délelőt tart át a bolgár szerződés tárgyalására.

Török és amerikai jegyzék a Dardanelláról

A londoni rádió értesülése szerint a török kormány most választott a szovjet jegyzékre a Dardanellák kérdésében. A választ jegyzék hír szerint elutasította azt az orosz véleményt, hogy a montreauxi egyezmény felülvizsgálása kizárólag Oroszországra és Törökországra tartozik.

Az északamerikai kormány fenntartás nélkül támogatja Törökországnak a szovjet javaslatok tárgyában elfoglalt álláspontját a Dardanellák kérdésében állapítja meg az amerikai jegyzék, amelyet Bedell Smith moszkvai nagykövet október 9-én adott át a szovjet kormánynak. E jegyzék bizonyos tekintetben Északamerika választást jelent arra a jegyzéknek, amelyet a szovjet szeptember hó 24-én intézett Törökországhoz. A jegyzékben az északamerikai kor-

mány kijelenti, hogy Amerika is a tengerszorosok kormányzatában érdekelt hatalmak közé tartozik és részt óhajt venni a montreauxi egyezmény felülvizsgálatában. A jegyzék emlékezteti a szovjet kormányt arra, hogy Északamerika nem osztozik abban a szovjet álláspontban, amely szerint a tengerszorosok kormányzata kizárólag Törökországnak és a többi feketetengerparti államoknak illetékesége alá tartozik. Felfogása szerint Törökországnak kell továbbra is a fő felelősséget vállalnia a tengerszorosok védelméért és abban az esetben, ha a tengerszorosokat megtámadnák, vagy támadással fenyegetnék, a következő út az lenne, hogy az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsához forduljanak. (MTI)

Szerdán kivégzik a német főbűnösöket

A kegyelmi kérvényeket kivétel nélkül elutasították

Berlinből jelentik a szövetséges ellenőrző bizottság megvizsgálta az elítelt náci háborús bűnösök kegyelmi kérvényeit és azokat kivétel nélkül elutasította. Kaltenbrunner, Schirach és Speer nem terjesztett elő kérelmet. Göring, Streicher, Frank és Neurath részéről az ügyvédek védenek megkérdezése nélkül adták be a kérvényt. Az ülés végén

a Szovjet Unió képviselője kijelentette, hogy a Nürnbergi perben elegendő bizonyíték volt Schacht, Papen és Fritsche elítélésére és Hess halálraítélésére is.

A londoni rádió értesülése szerint a 11 náci főbűnösön szerdán hajítják végre az ítéletet. Göringet, Joalt és Keitelt is akasztják annak ellenére, hogy golyó általi kivégzést kértek.

A minisztertanács megegyeztetve a munkások családpótlékát

Szigorúan büntetik a mezőrendőri kihágásokat

A kormány tagjai pénteken minisztertanácsot tartottak. Szigorították a mezőrendőri kihágások megkorlátását. Ezeket 6 hónapi elzárással és 24.000 forint pénzbüntetéssel lehet büntetni. — A vallásfelekezeti tanácsok B-listázásával kapcsolatos revízió határ

idejét november 30-ig meghosszabbították. — Rendeletet fogadtak el a polgári igazolási eljárás során állásvesztéssel sújtott tisztek és tisztelvényesek lefokozása kérdésében. — Az OTI ügyekkel kapcsolatban az öregségi járadék jogosultság korhatárát az

1947-ig 65 éven állapították meg. A minisztertanács a munkások családi pótlékait 10—18 forint összegig emelkedő tételekben állapította meg a családtagok számához viszonyítva.

Ellojtot zendülés Portugáliában

Madridból és Lisszabonból olyan hírek érkeztek, amelyek arra vallanak, hogy Portugália északi részében zavargások törtek ki. Portugália és Spanyolország között megszakadt minden távbeszélő összeköttetés. Madridi jelentés szerint ennek az volt az oka, hogy mintegy 60 tiszet felkelést szervezett.

A portugál kormány Salazar elnöklésével minisztertanácsot tartott. A minisztertanács után felhívatalos közleményt adott ki, amely ezeket mondja:

Csütörtök reggel 5 órakor kisebb tisztcsoport, amely néhány elbocsátott tartalékos tisztből és néhány fegyelmi okok miatt elbocsátott tisztből állott, a Porto városában szolgálatot tévő tisztekkel összejátszva, bejutott a 6. lovasezred kaszárnyájába. Nem sokkal utána elhagyták a kaszárnyát és az ezred 70 katonáját magukkal ragadva, dél irányba indultak. Mielőtt ez a katonai hatóságok tudomását jutott, a Combrilában működő második ezredbeli katonai erők nyomban megérték a szükséges intézkedéseket a zendülők leverésére. A zendülők Maalhada közelében harc nélkül megadták magukat. A kormány még nem tudja, hogy a zendülők milyen célt tűztek ki maguk elé. Az egész országban teljes a nyugalom. A rend fenntartó erő egyrészt csütörtökön egész napon át készenlétben tartották.

Gulácsi György kilépett a Kisgazda Pártból

A „világosság” c. lap értesülése szerint a baloldali blokk végrehajtó bizottsága jövő hét elején tart ülést. Ugyanezen lap értesülése szerint Gulácsi György a kisgazdapárti képviselőkhez intézett miniszterelnöki levél konzekvenciájának levonásaként bejelentette, hogy kilép a Kisgazda Pártból. Gulácsi Györgyöt egyébként még hetekkel ezelőtt felszólította a párt vezetősége a kilépésre.

Genfi zenei versenyek

Magyarország első lett, a Véghe vonósnégyes, Cserfalvi Aliz, Czákó Eva, Boda Endre, Starker János győzelmeivel. Ezek az eredmények világviszonylatban is nagy jelentőségűek.

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1-b.

Angliától szerszámgepeket kapunk
 Walls, a brit politikai megbízott helyettese kormánya megbízásából közölte Nagy Ferenc miniszterelnökkel, hogy az angol kormány 20 ezer font értékű szerszámgepet ad ajándékba a magyar kormánynak. Az angol

parlamentti hozzájárulás megtörténte után a magyar kormány külön szakértő bizottságot küld Angliába és ez választja ki azokat a szerszámgepeket, amelyekre Magyarországnak leginkább szüksége van.

Lakbérpótlékot kapnak a köztisztviselők
 A Gazdasági Főtanács letartogyalta azt a rendelettervezetet, amely szerint a köztisztviselők november 1-től kezdve lakbérpótlékot kapnak, mégpedig családtagonként 15 forintot, a VI. fizetési

osztályig bezárólag. A rendelettervezet legközelebb minisztertanács elé kerül. Novemberben a köztisztviselők két részletben kapják illetményeiket.

Hír a kormány újfajlakításáról
 Budapesti sajtójelentés szerint a magyar békeküldöttség hazaérkezése után, illetve a békeszerződés megkötése után a kormány beadja lemondását. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy újból Nagy Ferenc miniszterelnök kap megbízást a kormány megalakítására és valószínűleg tartják azt is, hogy a miniszterelnök ezután újfajlakítja kormányát. Az új kormányban több tárca kerül uj kezekbe, ha a tárcák pártok szerinti elosztása lé-

nyegesen nem is változik, az egyes pártok is valószínűleg új embereket állítanak a minisztériumok élére.
 Hír szerint a Kiszgaza Párt és a baloldali blokk közötti bizalmas tárgyalások indultak meg azzal a céllal, hogy a rendőrségi vezető állásokban megjelölten érvényesüljön a pártok számára. Ez azt jelenti, hogy a Kiszgaza Párt több rendőrségi vezető állást követel a maga számára.

Letartóztatták P. Faddy Ottmért
 A debreceni rendőrség államvédelmi osztálya tegnap közölte a sajtó képviselőivel, hogy a néppülységi utasítására P. Faddy Ottmért serencendi házfőnököt őrizetbe vette a köztársaság védelméről szóló törvény alapján. A vád ellene az, hogy a Független Ifjúság szerdai parlamentjén ahol mint meghívott előadó be-

szélt, demokráciaellenes kijelentéseket tett.
 Az államvédelmi osztályon megkezdtek P. Faddy Ottmért kihallgatását, melynek befejeztével átadják a néppülységnek. Ugyanebben az ügyben a tegnapi nap folyamán több tanukihallgatás történt.

Bonyodalnak a debreceni piac bőrül
 Tegnap délelőtt népes küldöttség jelent meg a város közellátási ügyosztályán. A piaci árusok és a bolgár kereskedők képviselői jöttek el, hogy előadják panaszukat. Nem tudták a jelenlegi piaci árak mellett árulni, mondták. Az árus nem tudja megvenni vidéken ilyen olcsó árt a piaci árt, mert a termelőknek az aszállyak miatt kevés az árja. Ha ez így megy tovább, néhány nap múlva nem lesz áru a debreceni piacon!
 Kereskedő István közellátási felügyelő elismerte a piaci árusok kérésének jogosságát. Simonkóvács József, a közellátás vezetője azonban rámutatott arra, hogy a forint értékében tartani kell az árakat. Felhozta a hargyán esetét: Debrecenben nem volt hagyma a piacon, ezért 70 fillérre emelték a hagyma árát. A makói kereskedők és termelők néhány nap múlva már tudták a debreceni áramelkedést és az ország minden részéből jelentkező kereskedőknek csak magasabb árért voltak hajlandók hagymát adni. A közellátásiügyi miniszter erre felhívta Debrecen, hogy a hagyma maximális árát tartsák be. Kijelentette, hogy a debreceni árak nem lehetnek magasabbak a fővárosiaknál.
 A kertészek képviselői elmondották, hogy a jelenlegi árak nem-hogy a szedés munkáját fizetnék meg, de gyakran alacsonyabbak a megváltó beszerzési áránál is.
 Kérjük a zöldségek és kony-

hakerti termények új árára vonatkozólag ez volt: emeljék a répa árát 1.50-re, a sósót 2 forintra, a spenótot 1.50-re, a kelkáposztát 2 forintra, a kalarábét 1.50-re, a vöröskáposztát 1.20-ra, a fehér káposztát 1 forintra, a vöröshagymát 80 fillérre, a vegyes zöldséget 60-70 fillérre.
 Hangoztatták, hogy ők Debrecen ellátása érdekében dolgoznak a felhozott sérelmeik között, hogy több debreceni piaci kereskedőt elfogott a rendőrség a vidéken. Biri szabolcsi községben Szabó Gábor, Tóth Sándor és ifj. Tóth Sándor teherautóikra rakták a maximális áron vett burgonyát. A rendőrség közbelepett. Szabó Gábort elfogták, a másik két debrecenit is beklisérték. Nagylétán Elek Istvánt fogták el, szintén burgonyavásárlás után.
 A közellátási felügyelőség közbelepett az őrizetbe vett debreceni kiskereskedőkben.
 Simonkóvács József ismételt hangoztatta, hogy az árak emelésébe nem tud beleemenni. A rendletek kötik. Azt megteszik, hogy mináennap felhívják Budapestet telefonon s az aznap budapesti árakhoz szabják a következő napi debreceni árakat.

Hírek hadifoglyokról
 Erdős István szakaszvezető üzeni Debrecenbe hozzátartozóinak, egészséges, jól van. Lagerszáma 307-7. — Uzoni Ferenc üzeni Uzoni Gábornak a moszkvai rádióon keresztül, hogy jól van. Címe Moszkva, Krasznij Kreszt, Pocsztovi Jascsik 199-2. — Zsiga Lajos Hajduböszörménybe üzeni, hogy jól van, várja hozzátartozói választ Moszkva, Vöröskereszt 199-2. sz. postafiók címre. — Gulyás Ferenc zászlós üzeni Debrecenbe hozzátartozóinak, hogy nincs semmi baja. Lagerszáma 100-3. — Papp Antal feleségének megnyugtató üzenetét küldi Nádudvarra. Címe Moszkva, Krasznij Kreszt, Pocsztovi Jascsik 199-2.

BALASSA
 volt GALAMBOS
 cukrászda
 ideiglenes helyiségében újra
 megnyílt
 a Bádógos utcán.

SZÍNHÁZ — MOZI
CSOKONAI SZÍNHÁZ:
 Szombaton du fél 4 órákor: Csöppség.
 Szombaton este 7 órákor: Leányvásár, B. bérlet 7.
 Vasárnap du fél 4 órákor: Leányvásár.
 Vasárnap este 7 órákor: Leányvásár, Bérlet 7.
 Hétfőn este 7 órákor: Leányvásár, C. bérlet 7.

KAMARA SZÍNHÁZ:
 Szombaton este 7 órákor: Ne váljunk el.
 Vasárnap este 7 órákor: Ne váljunk el.

16 évi kényszermunkára ítélték Stepinac érseket
 A legfőbb horvát bíróság Ljászák Erik usztasa czerdest költői általi halálra, Stepinac érseket 16 évi szabadságvesztéssel egybekötött kényszermunkára, Salics Iván érseki titkár lelkézt 12 évi szabadságvesztéssel egybekötött kényszermunkára és Gulín Tavla usztassa terroristát pedig költői általi halálra ítélt. (MTI)

Elfogta a rendőrség a debreceni tanyavilág 16-és ténhetelvaját
 A debreceni rendőrség őrizetbe vette Kalapács András banklakost, aki belsmerő vallomást tett, hogy Kelemen Sándor Bellegelő 124. sz. alatti lakostól tenhetet, Fotul Antal főmérnök banki lakostól pedig egy sárga kancát ellopott. Mindkét lopást éjszaka követte el.
 A rendőrség széleskörű nyomozást folytat, mert az a gyanú, hogy Kalapács egy nagyobb bűnszövetkezet feje és társával hosszú időn át kötötte el a lovakat, szarvasmarhákat a debreceni tanyavilágban.

Segélyt kaphatnak a volt hadifoglyok
 Felhívja a városi Tanács a város területén tartózkodó és kelet-ről 1948 augusztus 11-ike után hazatért volt hadifoglyokat, hogy a vonatkozó rendelet értelmében, ha életkörülmények olyanok, hogy feltétlenül támogatásra szorulnak, segély iránti kérelemmel fordulhatnak a város polgármesteréhez. A segély folyósítása iránti kérelem a városi lakóterületi adandó be. (Városháza földszint 8-as számú szoba.)

Ma lesz a hadifogoly bál
 Ma este nyolc órai kezdettel az Arany Bika disztermében a hadifoglyok felszólására jótékonyközlő bál rendez a debreceni hadifogoly fogadó bizottság. A bál magyar ruhás táncosok nyitják meg, a tánc szünetében pedig

Arany TÖLTŐFOLLAK HURAY, Iporkamara.
 dig a Csokonai Színház művészei szórakoztatják majd a közönséget. A tánczenét Szotyori Nagy Viktor jazz zenekara szolgáltatja, azonkívül tangóharmonika számok is tarkítják a gazdag bál programot.

Kitűntetéses ifjus!
 Hejcsabáról mintegy 40 kitűntetéses ifjusgyanus megbetegedéssről érkezett jelentés. A betegekét idejekorán kórházba szállították a népjóléti miniszterium felhívja a közönség figyelmét arra, hogy az elkövetkező télen is számolni kell az elterjedés veszélyével s ezzel kapcsolatban a kitűntetéses ifjus esetleges fellépésével. Ezért mindenkinek érdeke lesz, hogy maga védekezzen az elterjedés ellen.

Hetenként 400-500 levél érkezik Debrecenbe Oroszországból lévő hadifoglyoktól

Az orosz hatóságok előzékenysége folytán az Oroszországból lévő magyar hadifoglyok és az itthonmaradottak között az utóbbi időben erősen megjavult a postai közlekedés. Átlagosan hetenként 4-500 levél érkezik oroszországi magyar hadifoglyoktól Debrecenbe. A válaszokat a Magyar Vöröskereszt továbbítja a hadifoglyoknak s Debrecenben a Halvan utca 6. szám alatt kell leadni a kifelé menő leveleket.

Innen minden héten szerdán és szombaton indul a posta Oroszország felé. Azok, akik még nem kaptak volna hírt oroszországi hadifoglyaikról, de értesültek esetleges címükről, ajánlatos, ha megpróbálják a levelek elküldését, mert nem egy esetben történik már, hogy érkezett ilyen levelekre válasz. A posta különben elég gyors, hiszen a legtávolabbi helyekről is néhány hét alatt továbbítja a levelet.

A tokaji szüret
 Nagy Ferenc díszelnökével megalkult a „magyar bor ünnepe, tokaji szüret, október 13-án” intézőbizottsága. A kormány a politikai pártok és az érdekelteket együttesen fogadták el, hogy a magyar bor tokaji ünnepe az egész magyar nép újjáépítő tevékenységének legyen. A magyar bor ünnepeinek elnöki tisztét Kovács Béla volt földmivelségi miniszter vállalta. A tokaji szüret iránt a külföldi érdeklődés is nagymértékben megnövekedett. A magyar bor ünnepein sok külföldi vendég jelenik meg.

LEGUJABB
 Portugáliában a csütörtöki költört forradalmat általában azzal az elégedetlenséggel magyarázzák, amely a hadseregben a zsold elégtelensége miatt támadt. A múlt heti zsoldemelés nem áll arányban a megélhetés drágulásával.

Meghosszabbítják a nyirbátort vasut vonalát
 Kedvező légkörben folynak a városházán a városi költségvetés tárgyalásai. A miniszterközi bizottság ma délelőtt fejezi be tárgyalásait.
 A miniszterközi bizottság egyéb ként tegnap délelőtt Nyirbátort vasutat a város és a HEV részével. A HEV a nyirbátort vasut vonal 7 kilométeres meghosszabbítását tervezi Nyirbátortig. A helyszínen tárgyalja meg a bizottság a lehetőségeket.

Dr. Pintér Mihály büntetését leszállította a NOT
 Dr. Pintér Mihály volt debreceni piarista tanár ellen a néppülység vádat emelet, mert a debreceni Imrédypárti alelnöke volt és mint ilyen a vád szerint jobboldali politikai tevékenységet fejtett ki. Első fokozaton 6 évi börtönrre ítélték Pintér Mihályt, most került ügye a NOT elé felbontására, amely büntetését másfélévi börtönből állani-totta meg.

A KISGAZDA PÁRT HIREI
 A PÁRT ELNÖKI TANÁCSÁNAK PÉNZÜGYI BIZOTTSÁGA október 14-én, hétfőn délután 3 órákor a párhelyiségben ülést tart. A Bizottság tagjainak feltétlenül megjelenését, kéri az Elnökség.

Megérkezett a szacharia Debrecenbe
 Mint értesülünk, tegnap megérkezett Debrecenbe a szacharia. Azok, akik az czerdest előjegyeztették, illetve kifizették, a ma napon átvethetik a kereskedésüket, illetve a dohányarudakban.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI
 AKIK BARMILYEN HÁZIPÁRT ÜZNEK, saját érdekében sürgősen jelentkezzenek naponta déli 12 óráig a vármegyei titkárságon.
 FELHÍVOM A Független Ifjúság mezőgazdasági középiskolai tanuló tagjait, hogy holnap, szombaton délután 3 órára jelenjenek meg a Kiszgaza Párt helyiségében.

Elutasított igazolási kérelem érdekes indoklással
 Berdekes igazolási kérelem foglalkoztatta tegnap a központi igazoló bizottságot. Jánosy Nándor nyugalmazott Hunga főtitkárja kérte igazolást, mert állásába reaktiválták. A bizottság Rózsáasy József elnöke alatt foglalkozott az ügyvel. A tárgyalásandó kifutott, hogy Jánosy 175 forint nyugdíjat kap a most, hogy újra elfoglalták rég állását 300 forint felett huz havonta.
 A bizottság hosszabb tanácskozás után az igazolási kérelmet elutasította. Kimondotta, hogy a mai időkben amikor a szükség annyit embert tett kénytelennek, megengedetlennek tartja, hogy nyugdíjra újra állásba kerüljön. Amennyiben a vállalatnak munkaadó van szükség, alkalmazza új, fatabb munkaadót. A bizottság súlyosbíttónk tartotta Jánosy-nál jobb oldali politikai beállítottságot.

Előjárásági ülés az Ipartestületben
 Az Ipartestület előjárásági Nagy Sándor elnökletével tartotta szokásos havi ülését. A pénzügyigazgató-éfer átiratával kapcsolatban azt a határozatot hozták, hogy körlevélben értesítjék fel a szakosztályok elnökeit a kontárokra vonatkozó adatszolgáltatással kapcsolatban. Az adatokat a pénzügyigazgató-éfer rendelkezésére fogadják bocsátani. Elfogadta az előjárásági ülés Keekeméti Sándor gép és mezőgazdasági érdekképviseleti elnöknek, Szabó Gábor ceizmadia szakosztályi elnöknek, Szabó József kárpitos szakosztályi elnöknek lemondásait. — Szeptember hónapban 76 tanonc szerződött be 24 szabadult fel, 24 szerződést pedig törölték. Ipart nyertek 21-en ipart beszüntettek 129-en.
 A színház megelégtetésével kapcsolatban a színház legmesszebbben támogatását ígérték, de az iparosok minden vonalon erején felül van igygybe véve. Az iparosok sajnálattal látják, hogy a tánc és mulató lokálok telve vannak állandóan és épp az az osztály, amelyik keres, elhanyagolja a színházat.
 Az ipartestületi színház bombasújtott részének helyrehozatala nagy előrehaladást mutat. Az elnök felhívta a szobafestő szakosztályt, hogy régebben vállalt kötelezettségét — a tanácsotem kifestését válta valóra. A többi tanácsotem helyreállítása lehétetlen, mert az ipartestület hivatalos helyiségének egy részét a lakáshivatalt kényeszerelőkkel foglaltatta el és az Ipartestület működése emiatt súlyos hátrányt szenved.

Vígazinház
 mozgó
 Ma 4, 6, 8 órákor
 először az amerikai filmgyártás remeke:
Oz a csodák csodája
 A legszebb, a legszórakoztatóbb színes film!
 Fősz.: Judy Garland.

METEOR
 mozgó
 Ma 5, 7, Holnap d. e. 11-ór és
 Az utolsó évak legjobb filmje
 MARCO POLO
 3, 5, 7, Hétfőn 5, 7,
 és kísérő műsor

CSERÉPKÁLYHÁK, KANDALLÓK
 nagy választékban.
 Tisztítás — Átrakás
 azonnal felelősséggel.
LACZKÓ és GÖNCZI
 Bathhány-u. 11. Hangya átjáró.

Gazdák figyelme!
 Legnagyobb teljesítményű, legkorszerűbben berendezett
olajütő
 megkezdte működését.
 ROSSUTH UTCA 49. SZ.
 Szűllágyi Gy. János és Tsai.

Izgalmas tárgyalás után három évi börtönrre ítélt a népbíróság egy lelkész templomi beszéde miatt

A debreceni népbíróság ötös tanácsa dr. Bäcker József törvényszéki bíró elnöksége alatt két napon át tárgyalta Kazár Mihály budapesti róm. kat. lelkész ügyét, a közvélemény és demokratikus államforma jogi védelméről szóló törvény alapján vádolt dr. Jakobinyi Béla népbíróval.

A vád szerint Kazár Mihály ez év júliusában Nyíregyházán a r. k. templomban a szentmise alatt a szentbeszéd során a következőket mondotta volna: „Vallásos ember nem kerülhet vezetőpozícióba, vagy csak ritkán. Ha valakinek fehér keresztet látnak meg a mellén, azt igazolják megvele, börtönrre juttatják... Ma olyanok is ítéleznek mások felett, akik aszfaltbetyárok, börtöntölelékek, ezek ítéleznek eleve nek és holtak felett... Letartóztatnak papokat, akiknek szent hitvátsuk, hogy az igazságot hirdessék, ez nem vallászsabadság, ez inkább istenkáromlás... Számom a sereget... mert nem ismerik az Istent és sokan szeretnék az Istent is B-lis-ára tenni.”

A templomi szentbeszédnél jelen volt Bodonyi Márton, a nyíregyházi népbíró vezetésű és ő tett feljelentést Kazár Mihályt a beszéd ellen. Kazár Mihály azóta a debreceni törvényszék fogházában ül és most börtönrre vezet elő a tárgyalásra a reverendába ültözött papot.

A tárgyaláson Kazár Mihály előadta, hogy budapesti lakos, de nyíregyházi származású, betegszabadságra ment haza és felkérésre prédikált a templomban a hívek előtt. A szentbeszéd tartalma volt, hogy „Számom a sereget, mert nem ismerik az Istent.” — majd a tíz parancsolatot taglalta. Az emberi hibákat bírálta, ostorozta, tanító, nevelő célzattal, beszéde javító jellegű volt, a megbocsátást, a szeretetet hirdette, politikai nem volt a beszédében, egyházi jellegű volt. Beszédét kiforgatták, félremagyarázták, kiragadt mondatokat vettek ki hibának. Becsátolta a bíróságnak eredeti beszédét, amelyet elmondott. Hibáztatja az elmultr rendszer hibáit is, hogy azokat ne kövessék.

A népbíróság ezután a tanukat hallgatta ki. Bodonyi Márton népbíró szerint a vádlott mondotta a vád tárgyává tett kijelentéseket. Ö rögtön a templomból kijövet felírta egy cédulára a neki erősebbnek feltűnt kifejezéseket. Elismerte, hogy előzőleg differenciája volt a lelkéssel és neki az volt a benyomása, hogy azért mondta el így a beszédét, mert megálta őt bejenni a templomba. Az elismerés, hogy a beszédben egy hosszabb gondolat sor volt és csak egyes részeket ragadt ki.

A bíróság ezután kihallgatta dr. Csáthi Vilmos nyíregyházi róm. kat. lelkészt, aki végighallgatta a szentbeszédet. Előadta, hogy az egyházi jellegű, tanító beszéd volt, a tízparancsolatot taglalta, az előfordult hibákat. Így az első parancsolat kapcsán, amely az Isten imádságáról szól, vetette fel Kazár azt az eredeti kifejezést, hogy „sokan az Isten ellen foglalnak állást, egyesek le akarják építeni az Istent is, B-listára szeretnék tenni az Istent.” Majd a káromkodás ellen beszélt, a „me lopj” parancsolat kapcsán a magántulajdon mellett foglalt állást. Kifogásolta a rágalmazást, a felelőtlen társadalmi ítélezést és ekkor mondotta, hogy „ma néha aszfaltbetyárok és rovtömlősek ítéleznek eleve nek és holtak felett”. Beszédében nem támadta, nem is védte a demokráciát, mert a demokráciáról szó sem volt beszédében, sem az államformáról, államrendszerről. Majd előadta vallomását, hogy

Nyíregyházán a hívek figyelmeztették a papokat, hogy vigyázzanak a beszédekre, mert többen figyelik, félremagyarázzák és esetleg ki is forgathatják, rosszul frják le. A hívek félték papjukat, ami érthető is. Ekkor dr. Jakobinyi Béla népbíró felállott és kérte az ötös tanácsot, dr. Csáthi Vilmos róm. kat. lelkészt, tanut, kijelentése miatt azonnal tartóztatassa le a népbíróság és indítson eljárást ellene.

Dr. Fényes Jenő védő elkenzte ezt. A bejelentés után szenvedélyesen jelenetek játszódtak le, majd az elnök kihirdette határozatát, hogy a tanut nem veszi grizetbe, de az eljárást elrendeli.

Tárfutott hangulatban folyt le ezután a tárgyalás.

A többi tanu, Heil Ferenc vasestergályos, Szabó Józsefné, Gvolenszky Erzsébet stb. azt adták elő, hogy a beszédre nem így em-

Burgonyát, sőt, szappant, lisztet akartak kicsempészni Debrecenből

A gazdasági rendőrség fővárosi nyomozókkal megerősített csoportja napról-napra razziaikkal igyekezik megakadályozni, hogy autókön, szekereken feketén szállítsák ki az élelmiszert és fontos közgazdasági cikkeket a városból.

A tegnapi razzia alkalmával Baum Mór Arany János utca 4. szám alatti lakosból elkobozták 25 mázsa burgonyát, 140 kg lisztet és nagymennyiségű szappant, amit szállítási engedély nélkül

Iparjogosi tványok kiadását, az állami kereskedelmi szervek megszűntetését, a piaci helyzet tisztázását sürgetli a Véleményező Bizottság

A Kereskedelmi és Iparkamara mellett alakított Véleményező Bizottság legutóbbi ülésén igen jelentős kérdésekben foglalt el elvi álláspontot. Tárgyalta a Bizottság a legutóbb megjelent Iparügyi rendeletet, amely továbbra is miniszteri engedéllyel kötötte igen sok képzéshez kötött szakmában az iparjogosi tvány kiadását. Megállapította a Bizottság, hogy ezt az intézkedést antidemokratikusnak tartja és a kisiparosokra nézve azért veszélyes, mert csak a kontárok számát szaporítja. Az a segéd, aki a szakmában eltöltött hosszú szakmai gyakorlat után a mestervizsgát sikerrel letette és dolgozni szeretne önállóan, mert mint alkalmazott elhelyezkedni nem tud, az iparjogosi tvány megszerzésével adózó alanya is lenne az államnak. Eppen ezért egyhangulag felkérte a kamarát, hogy forduljon felterjesztéssel a miniszterhez és kérje a fentebb említett rendeletnek a visszavonását.

A kereskedőknek hasonlóképpen nagy sérelme van. Az egész sajtót bejárta már a West Orient kereskedőellenes szerepe, amelynek megszüntetésére az érdekeltség erősen fellépésére ígéretet kaptak. Azonban ez csak ígéret maradt, mert egyelőre a West Orient nem oszlott fel és ha feloszlására is kerülne a sor, már megalakították annak utódját, a Magyar Külforgalmi Rt-t. A Bizottság egyhangú állásfoglalása alapján a kamara a legerélyesebben követeli az ilyen állami kereskedelmi szervek azonnali megszüntetését.

lekezoek, ahogy a vádirat tartalmazza, arról nem volt szó, hogy börtönrre kerül, aki keresztet visel. A beszédben nem láttak politikát, egyházi jellegű volt, a tízparancsolatról beszélt. Majd a bizonyítási eljárás lefolytatása után a népbíró tartotta meg védőbeszédét. Este, mivel a teremben nem volt villany, az elnök a tárgyalást felfüggesztette és folytatást péntek reggel 9 órára tűzte ki. Dél előtt dr. Fényes Jenő tartotta meg védőbeszédét.

A népbíróság hosszas tanácskozás után hirdette ítéletét, megállapította Kazár Mihály bűnösségét és háromévi börtönrre ítélte. A bűntetésből két hónapot és 15 napot kitöltöttnek vette a népbíróság.

A népbíró súlyosbításért, a védő felmentésért fellebbezett. A védő kérte Kazár lelkész szabadlára való helyezését, mert súlyos gyomorfekélye van. A népbíró elkenzte ezt a büntetés súlyosságá ma. A népbíróság nem helyezte szabadlára Kazár lelkészt, fogva marad az élet jogerőre emelkedéséig.

szállított. Pál László budapesti nagykereskedőtől lefoglaltak egy mázsa sőt, aminek eredetét nem tudta igazolni, tehát minden valószínűség szerint csempészek útján került Debrecenbe. A gazdasági rendőrség egyébként megállapította, hogy a sával nagyarányú üzérkedés folyik és zugban már 6-7 forintért árusítják. A rendőrség megtette az intézkedéseket a sócsempészfőnt felgöngyöltésére.

Foglalkozott továbbá a Véleményező Bizottság az új közmunkaváltásra vonatkozó rendelettel és megállapította, hogy ez az új rendelkezés a kis egysztrencikát sújtja. Méltánytalan az, hogy egy kisiparos vagy kiskereskedő ugyanannyit fizessen, mint egy nagyobb forgalommal rendelkező és nagyobb terhet bíró iparüző. Kéri a közmunkarendeletnek a módosítását abban a tekintetben, hogy a legkisebb közmunkaváltás 2 napos szám legyen és progresszíve történjék ennek a kötelezettségnek a megállapítása.

A piacos uralkodó helyzet szintén tárgyalás alá került. A közellátási ügyosztály vezetője napoként, minden különösebb indokolás és szakértők meghallgatása nélkül 20-30 százalékkal alacsonyabb árakat állapít meg, amely árak egyáltalán nincsenek arányban a tényleges állapotokkal. Nem lehet ugyanis azt mondani, hogy a költségvetés csökkennek volna, vagyis a terhek alacsonyabbak lennének. — Eredménye ennek a rendelkezésnek az, hogy a termelők nem hozták be áruikat a piacra és Debrecen város határában, vagy a külső periferiákon adják el és így a város közönsége nem képes hozzájutni a legszükségesebb élelmiszert cikkekhöz. A Véleményező Bizottság állásfoglalása alapján a kamara magyarázatot kér ezekre az intézkedésekre és határozottan újból leszögezi hogy az érdekeltség nélkül hozott bármiféle rendelkezés nem előnyére, hanem hátrányára van a közérdeknek.

1500 mázsa gabonát foglalt le a rendőrség

A gazdasági rendőrség Gönczy József, a cséplők szakszervezetének elnöke és társai ügyében megindított eljárás során, mely kiderítette, hogy a közellátástól a cséplésnél bejegyzett hamis adatok alapján több ezer mázsa gabonát vontak el, házkutatást tartottak husz debreceni lakosnál, akik az eddig kihallgott gyanúsítottak vallomása szerint nagyobb mennyiségű búzát, rozstot szállítottak el a cséplőgépektől.

A gazdasági rendőrség a 20 helyen lefoglalt és zárolt 1500 mázsa gabonát, amit átadtak a közellátásnak.

Postás Napok Debrecenben

Ma, szombaton délután 2 órakor futball selejtező körmérkőzések. Este 6 órakor zenés táncóród. Adja az országos postás zenekar. Vasárnap reggel zenésbrosztó a főútonalakon.

Vasárnap 9 órakor háztömbkerékpársverseny Kossuth, Nap, Szt. Anna utcákon, a rendőrszenekar közreműködésével.

Fél 11 órakor kultur- és sportmatiné a Csokonai Színházban, pompás műsorral és olimpiai sport bemutatással.

Előadásra kerül vidéken először a „Hajnalodik” c. első díjat nyert szindarab. — Budapesti művészek játszák az „Igazolja magát” c. zenes játékot. Fél 1 órakor az országos postás zenekar Eördög karnagy vezényletével térzenét ad a Déri téren.

2 órakor a DVSC pályán döntő futball, I. oszt. mérkőzések, olimpiai staféta és atlétikai versenyekkel.

Este fél 9 órakor a Bika dísztermében műsoros kabaré. Fényes műsorral, fővárosi és helybeli művészek közreműködésével. Kitűnő konferálás. Műsor után tánc dr. Konez jazz- és Magyar cigányzenekarok játéka.

A Bika előtt alkalmi postahivatal működik, ahol levél és távirat adható fel. Alkalmi bélyegzővel lebélyegzések.

Jegyek és kombinált jegyek itt, a kézbesítőknél, Kónya-trafficban, a Blikában és a pénztáraknál olcsó árban kaphatók.

Az öregek cukoradagját a jövő héten kiadják

Az öregeségi cukorkiosztással kapcsolatosan általános a panasz, hogy a kiosztással megbízott üzletek nagy része nem tudja beváltani a kiadott utalványokat, mert a cukor elfogyott.

A kereskedők szerint a közellátási hivatal öreg statisztikája nem volt pontos, mert a városban, mint már közöltük, mintegy 20 ezer igényjogosult van s erre nem számítva, kevesebb mennyiségű cukrot adtak ki szétosztásra.

A közellátási hivatal vezetője munkatársainak a kérdéssel kapcsolatosan ezeket mondotta: — A panaszokról a közellátási hivatalnak is tudomása van. Az öregeségi cukor kiosztására 25 métermázsa cukrot adtunk ki a kereskedőknek. Ez a mennyiség valóban kevesnek bizonyult. Megnyugtatom az érdekelteket, hogy minden jogosult öreg ember meg fogja kapni a cukoradagját, mert a jövő héten újabb cukor mennyiséget osztunk ki az üzleteknek. Cukor e célra bőségesen rendelkezésre áll s az átmeneti hiányt úgy eseti, hogy a kiszámitásnál kevesebb egyén jelentkezést vettünk figyelembe a tényleges létszám helyett, ami csak utólag derült ki.

Ezek szerint tehát az öregeségi cukorosztást a jövő héten folytatják.

H I R E K

Felhívás

Felhívom a város közönségét, hogy f. évi október hó 12-én és 13-án megtartandó „Postás napok”-ra tekintettel a lakóházaknál nemzetiszínű zászlóval lobogózzák fel. Felhívásom különösen a város főútvonalán levő lakóházakra vonatkozik. Polgármester.

— Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. Nagytemplom 8 ó Kardos, 10 ó Szenes. Klisztemplom 9 ó dr. Ferenczy K., 11 ó dr. Kálmán S., 5 ó Madarász I. Mester u. templom 9 ó Uray S., 4 ó Barényi I. Ispóty 10 ó Kállay K. Kossuth u. templom 10 ó dr. Kalmár L., 4 ó Birinyi I. Árpádtéri templom 9 ó dr. Hegyaljai Kiss G., 3 ó Kürthy K. Homokkerti templom 10 ó Kovács J., 4 ó Kovács J. Nyilastelepi templom 10 ó Sipos K., 3 ó Szűcs F. Csapókeri templom 10 ó dr. Dancsházy S., 3 ó. Horváth. Kerektelepi templom 10 ó Király Z., 3 ó Király Z. Egyetemi templom 11 ó Elyés E. Augustia szanatórium 1/10 ó Murányi Á. Klinikák: Murányi Á és Konez Z. Tégliáskerti Áll. isk. 10 ó Zsiros I. Szoboszlai út 4 ó Zsiros I. Fogház 10 ó Magyar B. Téglavetői gyűli ház 9 ó Kálmán I. Wolaffka t. olvasókör 3 ó Pál A. Pallag 10 ó dr. Erdős Mihály. — Tanyai istentiszteletek: Állóhely 9 ó, Pipőhegy 11 ó, Haláp 2 ó Molnár Gy. Kőselyszeg 10 ó és Mlep 2 ó Szabó Endre. Macs 10 ó, Cuca 2 ó Nagy S. Bánk 10 ó Pál A. Dőszegi út 2 ó Pál A. Ondó Vedres dűlő 10 ó Rápolthy Á.

— A Szent Anna-utcai főplébániatemplomban esendes szentmisék reggel negyed 7, 7, 8, háromnegyed 9, 11 és 12 órakor. Fél 10 órakor a nagymisét mondja Szvetits Viktor, prédikál dr. Fanagó László. Rózsafüzér éjtatosság délután 5 órakor. Predikál P. Faddy Ottómar. Tégliáskertben dr. Pálmai József, Homokkertben dr. Nagy Ernő, Szoboszlai úton Sőfalvy Márton, fogházban dr. Erdélyi József, Mikepércsen dr. Regős Gyula.

— A Magyar-Szovjet művelődési Társaságban Piac u. 49. sz. alatt ma október 12-én a jogtudományi szakosztály, október 14-én az irodalmi szakosztály tartja megbeszélését. Érdeklődőket mind két szakosztály ülésére szivesen hívnak. A megbeszélések 6 órakor kezdődnek. Felkérjük azon tagjainkat, kik belépési nyilatkozatukat beadták, de tagsági igazolványukat még nem vették át, hogy ennek átvétele végett irodánkban jelentkezzenek. Azokat pedig, kik tagdíjhátralékban vannak, kérjük, hogy a hátralékot befizetési sziveskedjenek.

* Irattassa be gyermekét az Angol-óvodába, Kölcsey u. 16.

* Szombathy Erzsébet és Szabó József folyó hó 12-én tartják esküvőjüket a Kossuth-utcai templomban 12 órakor.

Ing 18-90

alsó téli kötött FRANK Arany Bika.

„Sorsdöntő kongresszus” címen tart előadást ma, szombaton délután fél 5 órakor a tanácssteremben Biedermann Oszkár (Budapest), a Joint Vidéki Osztály h. vezetője, Hanoar Hacloni magyarországi vezetője a Klalcionista Blokk rendezésében. Belépő díj nincs.

* MADISZ-ban táncanfolyam kezdődik október tizenegyedikén. Tandíj hetenként három forint.

GYÁSZBOVAT

Hegedüs Józsefné

szül. Székely Terézia 65 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Kőztemető 2. A. ravatározó termében. Elhunytat bánatos férje, gyermekei, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja. Lakás: Malva u. 64. Bartha végzi.

Jó bornak nem kell cégér! **Meggyőződhet róla**
a „János vitéz” söröző és étteremben
 HUNYADI-UTCA 1. szám.
 Kitűnő konyhája; Uradalmi fajborok! Dreher sörök!
 debreceni FARKAS BÉLA és cégényzenekara minden igényt kielégít.

Asztalosmesterek és faipari üzemek figyelmébe!
Ragasztott falemezek
 ismét kaphatók
 SESZTINA LAJOS vaskereskedésben.

Karton, flanel vászon, szövés, seiyem állandó nagy választékban. KRÖH, Dégenfeld tér 10. sz.

Férfi szövetek, női kabát anyagok nagy választékban, olcsón HEGYI posté és bélesáru üzlete. Dégenfeld-tér 10.

